

Total No. of Questions : 3]

SEAT NO. :

P1391

[Total No. of Pages : 1

[4916] -101

वृत्तपत्रविद्या पदविका (मराठी माध्यम) (नवा अभ्यासक्रम)
प्रश्नपत्रिका क्र.1 : मराठी वर्तमानपत्रांची प्रेरणा, स्वरूप व तत्त्वे

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक.

2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) अ) मराठी वृत्तपत्रांच्या संपादकीय धोरणात जागतिकीकरणानंतर झालेल्या बदलांचे विवेचन करा. [15]

किंवा

ब) स्वातंत्र्यपूर्वकाळात सामाजिक सुधारणा घडविण्यातील वृत्तपत्रांची भूमिका सोदाहरण स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) अ) भारतातील वृत्तपत्रांचा आवाज दडपण्यासाठी ब्रिटीश सरकारने कसे प्रयत्न केले, याची माहिती द्या. [15]

किंवा

ब) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या पत्रकारितेची वैशिष्ट्ये विशद करा.

प्रश्न 3) टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) [20]

अ) सुधारक

ब) व्हर्नाक्युलर प्रेस ॲक्ट

क) लोकमान्य टिळकांची लेखनशैली

ड) साखळी वृत्तपत्रे

इ) दर्पण

फ) वृत्तपत्रांच्या शहर पुरविण्या

Total No. of Questions : 6]

SEAT NO. :

P1392

[Total No. of Pages : 2

[4916] -102

वृत्तपत्रविद्या पदविका (मराठी माध्यम)
प्रश्नपत्रिका क्र. 2 : वृत्तसंकलन व वृत्तलेखन
(नवा अभ्यासक्रम)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) अ) चांगल्या बातम्या मिळविण्यासाठी बातमीदाराच्या अंगी कोणते गुण असणे आवश्यक आहे? [20]

किंवा

ब) बातमी म्हणजे काय?

प्रश्न 2) अ) बातमीदाराच्या दृष्टीने 'वेळमर्यादा' महत्त्वाची का मानली जाते? [15]

किंवा

ब) बातमी लेखनाची उलट्या त्रिकोणाची संकल्पना अनिवार्य आहे का?

प्रश्न 3) अ) बातमीदाराच्या दृष्टीने स्रोतांचे महत्त्व स्पष्ट करा. [15]

किंवा

ब) बातमीची भाषा सोपी असावी, असे का म्हटले जाते?

प्रश्न 4) अ) साहित्य संमेलनाच्या निमित्ताने दहा खेड्यांमध्ये पुस्तक प्रदर्शने भरविणाऱ्या आयटी उद्योगातील तरूणांची यशोगाथा 200 शब्दांत लिहा. [20]

किंवा

ब) अवकाळी पावसामुळे झालेल्या नुकसानीबद्दलचे वार्तापत्र 200 शब्दांत लिहा.

P.T.O.

प्रश्न 5) अ) बातम्यांचे संकलन व लिखाण याविषयी विस्तृत टीप लिहा. [15]

किंवा

ब) इंटरनेटच्या माहिती संकलनाचे साधन म्हणून कसा उपयोग होऊ शकतो?

प्रश्न 6) पुढीलपैकी कोणत्याही तीन व्यक्तींच्या मुलाखतीची पूर्वतयारी म्हणून ताज्या घडामोडींच्या संदर्भाने प्रत्येकी पाच प्रश्न तयार करा. [15]

अ) डॉ. सदानंद मोरे

ब) देवेंद्र फडणवीस

क) महेंद्रसिंह धोनी

ड) अण्णा हजारे

इ) अशोक चव्हाण

फ) नागनाथ मंजुळे

Total No. of Questions : 6]

SEAT NO. :

P1393

[Total No. of Pages : 3

[4916] -103

वृत्तपत्रविद्या पदविका (मराठी माध्यम)

प्रश्नपत्रिका क्र. 3 : संपादन, अग्रलेख आणि वृत्तपत्रीय लेखन
(नवा अभ्यासक्रम)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) अ) बातमीवर संपादकीय संस्कार करताना किंवा बातमीचे पुनर्लेखन करताना उपसंपादकाने कोणत्या बाबी विचारात घेणे गरजेचे असते? [15]

किंवा

ब) बातमीचा अग्रभाग व शीर्षक या दोहोंमधील फरक स्पष्ट करून त्यांचे प्रकार सोदाहरण सांगा.

प्रश्न 2) अ) वृत्तपत्रातील संपादकीय विभागाची रचना कशी असते? 'वृत्तसंपादक हा वृत्तदालनाचा सर्वेसर्वा असतो' असे का म्हणतात? [15]

किंवा

ब) उपसंपादकाला वृत्तपत्राचा कणा असे का संबोधिले जाते?

प्रश्न 3) अ) वृत्तपत्रातील संपादकीय पानाचे महत्त्व स्पष्ट करा. [15]

किंवा

ब) अग्रलेखाचा विषय निवडताना संपादकाला कोणत्या गोष्टी लक्षात घ्याव्या लागतात?

P.T.O.

प्रश्न 4) अ) अग्रलेख, वृत्तलेख आणि स्तंभलेखन यांच्यातील फरक स्पष्ट करा. [15]

किंवा

ब) वृत्तपत्रात लेखन करणाऱ्या लेखकाची भाषाशैली कशी असावी? वृत्तपत्रासाठी लिहिताना त्याला कोणती काळजी घ्यावी लागते?

प्रश्न 5) टिपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]

- अ) वृत्तपत्र व वाचकांची विश्र्वासाहता
- ब) वाचकांचा पत्रव्यवहार
- क) पहिल्या पानाची मांडणी
- ड) शैली पुस्तिका (स्टाईल बुक) कशासाठी?
- इ) छायाचित्रांचे संपादन
- फ) बातमीदार : संपादकाचे कान आणि डोळे
- य) वृत्त दालनातील 'चित्रगुप्त'
- र) डेडलाइनचे महत्त्व

प्रश्न 6) खालील इंग्रजी मजकुराचे मराठीत भाषांतर करून त्याची दुकॉलमी बातमी तयार करा. या बातमीला उचित शीर्षक द्या. [20]

New Delhi : flu claimed the lives of 16 more people as the death toll across the country crossed the 1,900 mark while the total number of persons affected by the H1N1 virus touched 32,000.

According to data collated by the Union Health Ministry, as on March 21, 1,911 people have died due to the contagious disease while the number of those affected across the country stood at 32,233.

The two most affected states are Gujarat and Rajasthan. In Gujarat, the number of people who have died of the disease has climbed to 410 while the number of affected persons was 6,360.

In Rajasthan, the death toll stood at 400 while the number of affected persons was 6,409. The Union Health Ministry said the death toll in Maharashtra rose to 347 with 4,082 people having contracted the H1N1 virus.

In Madhya Pradesh, 281 people have perished with 2,094 persons being affected. The toll in Telangana has reached 75 while in Karnataka, the death toll stands at 77.

The death toll in Uttarakhand has reached 11 while in Punjab, the disease has claimed the lives of 53 persons. Another person has died taking the death toll in West Bengal to 24 while the toll has increased to 36 in Uttar Pradesh. Jammu and Kashmir has seen 16 swine flu fatalities. In Delhi, the toll has risen to 12 with the number of affected persons at 4,142.

Total No. of Questions : 3]

SEAT NO. :

P1394

[Total No. of Pages : 1

[4916] -104

वृत्तपत्रविद्या पदविका (मराठी माध्यम)(नवा अभ्यासक्रम)
प्रश्नपत्रिका क्र.4 : संज्ञापनशास्त्राची ओळख आणि माध्यम
विषयक कायदे

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक.

2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) अ) संज्ञापन म्हणजे काय? संज्ञापन प्रक्रियेचे मूलभूत घटक सोदाहरण स्पष्ट करा. [15]

किंवा

ब) जनसंज्ञापनाची माध्यमे कोणती? त्यांचा विकास कसा झाला, हे विशद करून आधुनिक समाजातील त्यांचे महत्त्व स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) अ) वृत्तपत्र स्वातंत्र्यासंदर्भात बदनामीविषयक कायद्याची माहिती सांगा. [15]

किंवा

ब) प्रसारमाध्यमांच्यादृष्टिने मुद्रणाधिकार कायद्यातील तरतुदींचे महत्त्व सांगा.

प्रश्न 3) टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) [20]

अ) संवादातील श्रवणाचे महत्त्व

ब) गटसंज्ञापन

क) लासवेल यांचे संज्ञापन प्रतिमान

ड) संज्ञापनातील अडथळे

इ) राज्यघटनेतील प्रस्तावना

फ) मूलभूत कर्तव्ये

य) संसदेचे विशेषाधिकार

र) वृत्तपत्रे आणि आणीबाणी

Total No. of Questions : 3]

SEAT NO. :

P1395

[Total No. of Pages : 1

[4916] -105

वृत्तपत्रविद्या पदविका (मराठी माध्यम)(नवा अभ्यासक्रम)

प्रश्नपत्रिका क्र.5 : नभोवाणी, दूरचित्रवाणी आणि वेब
पत्रकारितेची कौशल्ये

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक.

2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) अ) देशातील खाजगी वाहिन्यांचा विस्तार आणि त्यांच्यापुढील आव्हानांचे विवेचन करा. [15]

किंवा

ब) बहुमाध्यम संस्कृतीत नभोवाणीचे महत्त्व विषद करा.

प्रश्न 2) अ) नभोवाणी, दूरचित्रवाणी आणि इंटरनेट माध्यमांसाठीच्या बातमी लेखनाची शैली व त्याची वैशिष्ट्ये सांगा. [15]

किंवा

ब) नव्या माध्यमांचे स्वरूप सांगून, बहुमाध्यम संस्कृतीकडे होत असलेली वाटचाल स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) [20]

अ) नभोवाणीसाठी वृत्तलेखन

ब) प्रसारभारती

क) इ-पेपर

ड) आवडती दूरचित्रवाणी वाहिनी

इ) दूरचित्रवाणीवरील चर्चात्मक कार्यक्रम

फ) सोशल मीडिया

य) मोदींची 'मन की बात'

Total No. of Questions : 3]

SEAT NO. :

P1396

[Total No. of Pages : 1

[4916] -106

वृत्तपत्रविद्या पदविका (मराठी माध्यम)

अंतिम परिक्षा (नवा अभ्यासक्रम)

प्रश्नपत्रिका क्र.6 : चालू घडामोडी आणि आधुनिक महाराष्ट्र

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक.

2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) अ) आम आदमी पक्षाच्या दिल्लीतील विजयाचा देशाच्या राजकारणावर परिणाम होईल का याची चर्चा करा. [15]

किंवा

ब) 'अच्छे दिन' आणू असे म्हणणाऱ्या नरेंद्र मोदी सरकारच्या कामगिरीचे विश्लेषण करा.

प्रश्न 2) अ) 'आयसिस'चा धोका निर्माण होण्यास साम्राज्यवादी देश जबाबदार आहेत, या विधानाची चर्चा करा. [15]

किंवा

ब) विश्वकरंडक क्रिकेट स्पर्धेतील भारताच्या कामगिरीचे विश्लेषण करा.

प्रश्न 3) टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) [20]

अ) कॉ. गोविंद पानसरे

ब) आर.के. लक्ष्मण

क) राहुल गांधी

ड) खुशवंतसिंग

इ) स्वाईन फ्लू

फ) अवकाळी पाऊस

Total No. of Questions : 3]

SEAT NO. :

P1397

[Total No. of Pages : 1

[4916] -107

वृत्तपत्रविद्या पदविका (मराठी माध्यम)(नवा अभ्यासक्रम)

प्रश्नपत्रिका क्र.7 : जाहिरात व जनसंपर्क

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक.

2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) अ) प्रतिमा निर्मितीसाठी जनसंपर्क हे उपयुक्त माध्यम आहे, या विधानाची सोदाहरण चर्चा करा. [15]

किंवा

ब) 'नफेखोरीपलीकडे उद्योगांनी सामाजिक भान राखले पाहिजे', हे एक जनसंपर्क अधिकारी म्हणून आपण 'कॉर्पोरेट हाऊसेस'ना कसे पटवून द्याल.

प्रश्न 2) अ) जाहिरातीचे विविध प्रकार सांगा. जाहिरातीद्वारे ग्रामीण जनतेपर्यंत पोहोचण्यासाठी कोणत्या साधनांचा वापर कराल? [15]

किंवा

ब) जाहिरात व बातमी यांच्यामध्ये जवळकीचे नाते निर्माण होऊ लागले आहे, असे तुम्हाला वाटते काय? सोदाहरण चर्चा करा.

प्रश्न 3) टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) [20]

अ) जनसंपर्काची आचारसंहिता

ब) वृत्त निवेदन (प्रेस रिलीज) लिहिताना महत्त्वाचे मुद्दे

क) जनसंपर्काची साधने

ड) दूरचित्रवाणीवरील जाहिरात

इ) पत्रद्वारे थेट जाहिरात

फ) जाहिरातीचा लक्ष्य समूह

